

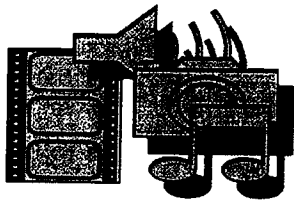
Концепция

*за
развитието
на*

Българското национално радио

Представена от Росланна Радомирова Белчева

„И докторът, и инженерът, и учителят, и даже музикантът са длъжни да владеят перото, защото при случай те са длъжни да напишат статия по своята специалност. Ако не могат да усвоят изкуството да пишат поезия, понеже поетите се раждат, то в журналистиката може всеки да напредне, да усвои техниката на писане – както в Америка съществува школа за журналисти. Журналистиката е достъпна за всеки интелигентен човек – трябва само упражнения.“ цитат от брой 2 на вестник „Ученически подемъ“, двуседмичник за литература, изкуство и наука. Излизал в Ямбол през 1936-а.

1. Развитие на БНР като обществена медия

Историята на БНР разказва:

„ установява се програмна схема, която започва да се разраства, оформя се стабилна неделна програма с четири блока - сутрешен, обеден, следобеден и вечерен. Фиксират се тематични предавания - утринна неделна литургия от катедралния храм “Св. Александър Невски”, Час за селото, Детски радиочас. Увеличава се информацията за музикалния живот не само в София, а и в другите градове на страната. Започват да се излъчват сказки на различни теми от живота: - за здравето, икономика и домакинство, музикално-образователни цикли, звучи популярна музика.

От създаване на първото обществено радио в България, журналисти, културни дейци, експерти в техниката, музикални състави и експерти от административните звена, създават програмата, която информира, образова и забавлява.

Днес Българското Национално Радио е национален обществен доставчик на радиоуслуги, както за всички граждани на територията на страната, така и за слушателите извън пределите на Р България. Съдейства чрез програмите си за развитието и популяризирането на българската култура и език, в т.ч. културата и езикът на гражданите в съответствие с етническата им принадлежност. Представя пред широката аудитория националното, европейското и световно културно, в т. ч. нематериално наследство. Традициите наследени от нашите предци, преминаващи от едно поколение към друго, социални практики, ритуали, празнични събития, знания и умения за производство на традиционни занаяти, определят нашата идентичност като българи. В условията на растящата глобализация, представянето пред аудиторията в страната и извън границите ни на това автентично нематериалното културно наследство е важен фактор за поддържането на културното разнообразие в Европейския съюз.

Общественият характер на БНР е регламентиран в Закона за радиото и телевизията, което е гарант за развитието на медията в полза на обществото. Проявление на обществения характер на медията е и предвидената в нормативната уредба възможност програмно време да бъде предоставено и на представители на Българската православна църква и всички официално регистрирани вероизповедания.

За да гарантира по-силно своя обществен характер, БНР ще даде публичност на протичащите вътре в медията процеси и проблеми. Прозрачността при определяне

на възнагражденията на служителите и информацията за случващото се в националната медия, ще позволи на аудиторията да бъде съпричастна с развитието ѝ.

В условията на криза, БНР като обществена медия има задължението и отговорността да представи на вниманието на аудиторията си, разработените и утвърдени политики относно законосъобразното финансово управление, ефективни антикризисни мерки и дългосрочната стратегия за развитие.

Диалогът и обратната връзка с аудиторията са допълнителни критерии за развитие на националната медия.

Разработването и прилагането на обща стратегия за стопанисване и управление на студийните комплекси, както в София, така и в районните радиостанции, е още един аспект в развитието на БНР като обществена медия.

Въпреки изключително наситената концертна дейност на музикалните състави, по –активното им участие в значими обществени инициативи, организирани в страната, е предпоставка за засилване на обществения аспект на БНР.

2. Организация и управление на БНР, редакционна структура

За осигуряване на категорично разграничаване на административните дейности от програмните, както и за запазване на спокойния работен климат в БНР, следва да бъдат извършени структурни реформи. Целта е да се намали увеличаваният през годините ръководен персонал на средно ниво, като в същото време се увеличи ефективността и ефикасността на работа, комуникацията и обмен на информацията и подобряване на административното управление на медията.

Чрез тристепенната пирамидална организация на управление, точно разпределение на ангажиментите с ясна отговорност, документирани и устойчиво установени правила на работа и оценяване на трудовото представяне, ще спомогне в достатъчно разумна степен постигането на целите на БНР. Това ще гарантира, че служителите на БНР са избирани на базата на квалификацията им, а заплащането им се основава на уменията им, работата се предоставя на работещите след първоначален изпитателен срок.

Тази организация на управление е характерна за сходни на БНР организации от публичния сектор.

Правата, задълженията и отговорността на УС на БНР и генералния директор са определени основно в разпоредбите на ЗРТ.

Предвид новоприетите промени в ЗРТ е наложително обединяване на: финансовите звена в една структура, структурите, свързани с техническото и технологичното развитие на БНР и обединяване на звената ангажирани с административни дейности. Ръководителите на съответните структурни единици, съвместно с директорите на националните и регионални програми, за по-голяма оперативност, следва да бъдат под прякото ръководство на член на УС на БНР.

Българското Национално Радио функционира и се развива в динамична среда с влияние отвътре навън и отвън навътре. От традиционна електронна медия, чрез технологично обновяване, гъвкави програмни схеми и качествен програмен продукт, БНР се развива като съвременна европейска електронна медия с обществена мисия. В същото време обществените нагласи оставят своя отпечатък във вътрешното развитие на БНР като организация от публичният сектор. Изискванията, които поставя обществото, за качествен медиен продукт с лого „Българско Национално Радио“, финансовата криза и въвеждането на нови технологии в работата, предполагат предприемането на непопулярни, но необходими в дългосрочен аспект действия, по отношение управлението на човешките ресурси. Ефективното, ефикасното и икономично изразходване на бюджетните средства при стриктното спазване на трудовото законодателство са гарант пред обществото, че БНР се управлява законосъобразно.

Внедряването и развитието на нови технологии, които правят излишни цели дейности или обособени звена и организационната структура, налагат въвеждането на оценка на трудовото представяне и разработване на програма за продължаващо съкращаване на персонала на БНР. Чрез механизмите на атестиране и съкращаване на персонала, има реална възможност възнагражденията на работещите в БНР да бъдат променени в посока увеличаване.

Оперативни органи ще бъдат Програмен и Директорски съвети. Създаването им е в съответствие с изискванията на Индивидуалната лицензия на БНР и цели да се гарантира разделението на административното управление от програмното.

Досега съществуващият Обществен съвет, в качеството си на консултативен орган, ще бъде ориентиран към програмната политика на БНР и към възможностите за инициране на законодателни промени в областта на електронните обществени медии. Приоритетни ще са и въпросите за технологичното обновяване на БНР в условията на цифровизация, предложения за реализиране на мултимедийни проекти с национално и регионално значение, инициативи на БНР за дарителски кампании, организирани от правителството, органите на местното самоуправление, неправителствени организации и физически лица.

Създаването на твърде много консултативни съвети, ще създаде в служителите на радиото и в аудиторията впечатление за разрастване на администрацията. Също и за некомпетентност и отказ за поемане на управленска отговорност от страна на органите на управление на БНР.

3. Програмни намерения и приоритети

БНР, чрез програмите от национално и регионално значение, съгласно всички отчети и социологически проучвания към момента се развива като най-добрата българска медия. Дrastична промяна на досега действащата програмна политика, би довела до значителни сътресения в работата на програмите и в общественото доверие към БНР.

Промяна на наименования на предавания, без промяна на съдържание и форма, не е промяна по същество. При реформи в програмната политика като цяло и в частност, следва да бъдат извършени консултации с експертите в лицето на работещите в съответните програми и експерти в областта на електронните медии, в т.ч. социолози и културни дейци. Мнението на външните експерти е необходимо, за да бъдат уточнени параметрите на общественото мнение по отношение очакванията за развитие на програмите на БНР.

Чрез интернет сайта и възможностите за провеждане на допитвания в социалните мрежи, ще се засили обратната връзка със слушателите на националната медия, за да бъдат очертани границите на многообразие на аудиторията.

Засиленото координиране между националните и регионални програми, отделните структурни звена и предавания във виртуалното пространство е предпоставка за привличане на младежка аудитория. Атрактивно разработени крос медийни стратегии за създаването на мултимедийни проекти ще привлекат по трайно младежката аудитория.

Програмните приоритети за множественост на гледните точки, всестранност на информацията, свобода на мненията, запазване на добрите нрави и чистотата на българския език са традиционни както за националните, така и за регионалните програми, създавани от БНР. Приоритетно за запазване на обществения характер на БНР са социалната ангажираност към актуални проблеми на обществото като цяло и в частност на отделни групи от него. Иницирирането и участието във важни национални и регионални социални мероприятия и проекти в помощ на пострадали от природни бедствия и катастрофи, както и в допитвания и/или проучвания за нагласите в обществото са допълнителна гаранция, че БНР работи професионално, етично и

прозрачно като обществена медия. Задълбочените многопластови анализи относно политическия, икономически и социален живот на България са гаранция за независимост на БНР.

Чрез разработване на програмни продукти за нематериалното културно наследство от различни общности, БНР осъществява законодателно регламентирано задължение да информира, образова и забавлява. Статистически погледнато, България се нарежда в челната десетка в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО в Европа.

Многообразието на културното ни наследство може и следва да бъде приоритетно програмно намерение. Създаването на медийни продукти в областта на културата е свързано с висок процент на разходи, ниски приходи, поради което са непривлекателни за частните медии в България. В същото време подобни проекти, създадени с висока обществена стойност, са „актив“ за Българското Национално Радио и изпълнение на обществената мисия на медията.

Последните насоки дадени от EBU за съвременното развитие на обществените медии в ЕС, представят актуалността на синергията, когато говорим за обществени електронни медии - цялото е по-голямо от сбора на неговите части. Със създаването на единни медийни продукти с логото на БНР от всички районни радиостанции (радиоцентрове), програмата за българите в чужбина „Радио България“ и интерактивното радио „Бинар“, базирани в няколко технологични платформи заедно и поотделно, по толкова начини, колкото са необходими, БНР ще затвърди позициите си на лидер на десетилетието.

4. Технологично развитие на БНР

В последните години технологичното развитие на БНР расте с бързи темпове, което е наложено от навлизането на новите технологии и поетият от страната, като член на ЕС, ангажимент за цифровизация.

Поради изключително големия дял на разходите за радиоразпръскване, наложително е продължаващото изграждане на собствена предавателна мрежа.

Максималното използване на кръстосано преминаване през различни платформи на продукти с логото „Българско Национално Радио“, изграждането на по-активна обратна връзка с аудиторията и развитието на системата за информационна

Ключов аспект при успешното технологичното обновяване е възможността за продължаващо обучение на кадрите за работа с новите цифрови технологии.

Създаването на районна радиостанция в Северна България и/или пограничните райони следва да се разглежда като необходимост породена от обществено-политически, икономически и културни аспекти в обществения живот в регионите. В тази част на територията на страната, няма регионални радиостанции на БНР, които чрез програмите си да анализират и информират аудиторията за местните проблеми.

Не на последно място е наложително актуализиране и продължаващо въвеждане на системата за електронен документ, задоволяването на нуждите от съвременна техника при оперативната дейност на журналистите и административния персонал.

5. Финансиране на БНР, форми и механизми на контрол

Общественят характер на БНР, постоянно високите разходи за осъществяване на дейността на медията, предлагането на услуги достъпни за широката аудитория, предполага и наложената в последните години тенденция финансирането на медията да е от относително висока бюджетна субсидия и относително ниски приходи от реклама, спонсорство, дарения и други небюджетни източници. С последните изменения на ЗРТ и други нормативни актове, уреждащи финансово-стопанската дейност на организациите в публичния сектор, на обществената медия е предоставена възможността, по преценка на органите на управление, да определят и второстепенни разпоредители с бюджет. Чрез механизмите за гъвкав мениджмънт, които дават Закона за публично-частното партньорство, Кодекса на труда и други актове, регулиращи дейността на организациите от публичния сектор, могат да бъдат привлечени допълнителни средства, както за развитие на дейността на електронната медия, така и за осъществяване на една по-силно изразена социална политика към служителите.

Разработването на единна рекламна, маркетингова и издателска стратегия е основен инструмент за привличане на допълнителни приходи.

За доброто финансово управление и увеличаване на собствените приходи ще бъдат анализирани възможностите за организиране на дарителски кампании, чрез които слушателите на обществената медия да проявят своята съпричастност към подобряване състоянието на БНР.

За целите на законосъобразното управление на националната медия, ще бъдат въведени подходящи форми и механизми на контрол като политики за мониторинг на развитието, мониторинг на изпълнението на взетите решения от УС на БНР, саморегулиране и контрол на административната и програмна дейности.

Органите на управление на Българското национално радио, съгласно нормативната рамка, са отговорни за определяне на целите на медията, идентифициране на рисковете за тяхното постигане и въвеждане на адекватни и ефективни системи за финансово управление и контрол. Характерно за всяка организация, независимо от нейното ситуиране в публичният или частният сектор, е стремежа на ръководството и служителите ѝ за подобряване на дейността. В съответствие с нормативното изискване, финансовото управление и контрол следва да се изгражда като процес, осъществяван на всички нива в медията, чрез пет взаимосвързани елемента – контролна среда, управление на риска, контролни дейности, информация и комуникация, мониторинг. Доброто финансово управление и контрол може да се осъществи, ако бъдат определени критерии за качество на различните професионални гилдии, обвързаност на постигнати цели със средствата за тяхното постигане и прилагане на добрите национални, европейски и световни практики във всяка дейност.

Процесът на финансово управление и контрол е нормативно регламентиран през 2006г. Предвид постигнатите вече опит, знания и умения от отговорните длъжностни лица, участващи в процеса, е наложително актуализирането на действащи вътрешни правила и разписаните механизми на контрол в БНР.

Един от най-важните елементи на СФУК е предварителният контрол. По своята същност предварителният контрол е превантивен, т.е. преди поемане на задължение или извършване на разход на публични средства, за да гарантира спазването на приложимото законодателство. Конкретизиране на правата, задълженията и отговорностите на участниците в процеса по осъществяване на предварителен контрол, използването на новите технологии при неговото осъществяване, значително ще повиши степената на увереност, ще съкрати времето за неговото осъществяване и ще гарантира ясна отговорност на длъжностните лица.

Системите за финансово управление и контрол включват и писмени политики за управление на човешките ресурси. Всъщност, човешките ресурси, с които разполага БНР, са най-ценният актив, защото именно хората индивидуално и колективно допринасят за постигане на обществената мисия на националната медия. Управлението на човешките ресурси трябва да осигурява ефективно и ефикасно изразходване на бюджетните средства при стриктно спазване на трудовото законодателство. Това от своя страна е гаранция за обществото, че при осъществяване на професионалните си

ангажименти, служителите работят професионално, компетентно, етично, прозрачно и дисциплинирано, при възможно най-ниски разходи и в най-кратък срок.

За целите на доброто финансово управление и контрол, следва да бъдат разработени и приети от УС на БНР правила и процедури относно стопанисването и използването на автомобилния парк, както и други вътрешни актове, гарантиращи законосъобразното осъществяване на дейността на националната медия. Необходими са вътрешни актове относно механизмите на ефективен контрол върху избора на предавания и тяхната организация с цел спазване на разпоредбите на ЗРТ.

Външният контрол осъществяван от контролните органи на Сметната палата и вътрешния одит е още една гаранция за продължаващото развитие на БНР.

В заключение на гореизложеното, бих определила визията на БНР като – Първото радио на България, което има мисия да информира, образова и забавлява.

Гъвкавият мениджмънт осъществяван от експерти на всички ръководни нива, ясните критерии за качество на административната и програмна дейност, професионалните знания и умения на журналистите и служителите от всички структурни звена, прилагането на добрите европейски и световни практики за управление на обществена медия, социалната политика насочена към създаване на спокоен работен климат са част от предпоставките за продължаващото развитие на Българското национално радио като обществена медия.